

SCANDAGRA EESTI AS
SÖÖDATERAVILJA KVALITEEDITINGIMUSED, 2023 saak

KVALITEEDINÄITAJA:	TINGIMUS:
A. Suurim lubatud niiskusesisaldus	A. Maksimaalselt 14%
B. Kokku nende koostisosade ülemäär, mida ei või sisaldada laitmatu kvaliteediga söödateravili (lõigud 1, 2, 3, 4, 4)	B. Maksimaalselt kokku odral 12%, nisul 7%
1. Katkised terad	1. Maksimaalselt 3,0% (erandjuhul ja lisakokkuleppel kuni 5%)
2. Teralisandid (v.a punktis 3 märgitud) millest (2.1, 2.2, 2.3, 2.4) 2.1 muud teraviljad 2.2 kahjustatud terad 2.3 rohelised terad 2.4 kidurad terad	2. Maksimaalselt kokku 7%, odral 12% (erandjuhul ja kokkuleppel odral kuni 16%, nisul/tritikalel kuni 11%*) 2.1 maksimaalselt 5,0% (piirmäära ületamisel on võimalus erikokkuleppeks) 2.2 maksimaalselt 5,0% 2.3 maksimaalselt kuni 1% 2.4 maksimaalselt 7 % (erandjuhul ja kokkuleppel odral kuni 16%, nisul/ tritikalel kuni 11%)
3. Fusarioossed terad	3. Maksimaalselt 0,1%, piirmäära ületamisel erikokkulepe.
4. Kasvama läinud terad	4. Maksimaalselt 6%
5. Prügilisandid (lõigud 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8) kokku 5.1 võõrseemned 5.2 haigustunnustega võõrseemned 5.3 võõrkehad (mineraalsed lisandid jms) 5.4 seemnekestad (orgaanilised lisandid) 5.5 tungalterad 5.6 surnud putukad ja nende osad 5.7 kahjulikud lisandid 5.8 riknenud terad	5. Maksimaalselt kokku 3,0% (märjal viljal kuni 4%) 5.1 maksimaalselt 3,0 % 5.2 maksimaalselt 0,1 % 5.3 maksimaalselt 0,1 % 5.4 maksimaalselt 3,0 % 5.5 maksimaalselt 0,05 % 5.6 proovist leidmisel tehakse kordusproov 5.7 maksimaalselt 0,2 % 5.8 maksimaalselt 0,2 %
6. Elus kahjurid	6. Ei ole lubatud
7. Mahukaal kilogrammi/hektoliitri kohta min	7. Baasmahukaal oder 62,0 kg/hl, nisu 72,0 kg/hl, rukis 72,0 kg/hl, tritikale 68,0 kg/hl, kaer 50,0 kg/hl.
8. Tuulekaer	8. 100 tera /kg kuni maksimaalselt 250 tk/kg. Üle 250 tk/kg võetakse vili vastu kokkuleppehinnaga
9. Mükotoksiinid	DON 1750, ZEA 100, OTA 5

A. Kuivatisse suunatakse kuivatamata vili niiskusega alates 13,5% k.a ja kuivatud vili, mille niiskus on 14,1% k.a.

B. Nende koostisosade määratlemine, mida ei või sisaldada laitmatu kvaliteediga söödateraviljad.

1. Katkised terad. Katkiste teradena käsitatakse kõiki teravilja teri, mille endosperm või tuum on osaliselt katmata ning mille idukilp on eemaldunud. Samuti vilja käitlemisel ja sorteerimisel katki läinud terad. Välja arvatud juhul, kui kaeral on eemaldunud terakest.
2. Teralisandid on segu mittetäisväärtuslikest põllukultuuride teradest:
  - 2.1. Muud teraviljad: teravilja terad, mis ei kuulu prooviks võetavate terade liiki.
  - 2.2. Kahjustatud terad: näritud terad. Kahjurite poolt kahjustatud terad, muljutud, kidurad ning märgatavalt alaarenenud terad, külma- võetud, krimpsunud terad, kuivatamisel paisunud terad kuuluvad samuti sellesse rühma
  - 2.3. Rohelised terad.
  - 2.4. Kidurad terad on terad mis pärast kõikide teiste koostisosade proovist kõrvaldamist läbivad järgmiste avadega sõela: nisul 2,0 mm, odral 2,2 mm.
3. Fusarioossed terad on terad, mille koor on saastunud haigustekitaja seeneniidistikuga (*Fusarium mycelium*'iga) ; kõnealused terad on veidi kidurad, kortsudega ja neil on roosad või valged hajusad ebamääraste piirjoontega laigud.
4. Kasvama läinud terad on terad, mille idujuur või idupung on palja silmaga selgelt näha. Kasvama läinud tera on kerge eristada harilikust terast, kuna idul on selgelt nähtavad muutused.
5. Prügilisandid on orgaanilise ja anorgaanilise päritoluga lisandid, mis vilja sihtotstarbelisel kasutamisel kuuluvad eraldamisele.
  - 5.1. Võõrseemned on kultuurtaimede või looduslikult kasvavate taimede seemned, v.a. teraviljaseemned ja teralisandid.
  - 5.2. Väliste haigustunnustega seemneteks nimetatakse teri, mis on inimestele ja loomadele mürgised, takistavad või raskendavad teraviljade puhastamist ja jahvatamist ning mis mõjutavad teraviljatoodete kvaliteeti.
  - 5.3. Võõrkehad on kivid, liiv, mineraalne tolm ja muud proovides leiduvad mineraalse päritoluga lisandid. **MINERAALSE LISANDIGA TARNITUD VILI, MILLE PUHUL MINERAALNE LISAND AVASTATAKSE ALLES KAUBA MAHALAADIMISEL – TRAHV 415 EUR KOOREM!**
  - 5.4. Seemnekestad ja orgaanilised lisandid on kõik teraviljaproovi koostisosad, mis on orgaanilist päritolu kuid ei kuulu lõikudesse 1, 2, 3, 4, 5.1, 5.4, 5.5.
  - 5.5. Tungalterad (*Claviceps purpurea*).
  - 5.6. Surnud putukad ja nende osad.

5.7. Kahjulikud lisandid on taimse päritoluga lisandid, mis on inimese või looma tervisele ohtlikud. Kahjulikeks lisanditeks loetakse järgnevate taimede seemneid: roosa kibekas (*Acroptilon repens*), kirju sarikhernes (*Coronilla varia*), rebasesabaline sophia (*Sophora alopecuroides*), lantjsetjas termopsis (*Thermopsis lupinoides*), hall trihhodesma (*Trihodesma incanum*), harilik äiakas (*Agrostemma githago*), uimastav raihein (*Lolium temulentum*), lina-raihein (*Lolium remotum*), ogaõun (*Datura stramonium*), riitsinus (*Ricinus communis*) ja liblikõieliste sugukonda kuuluv *Clotalaria* perekond või taime teisi osasid.

5.8. Riknenud seemned on terad, mis on muutunud inimtoiduks ja söödateravilja puhul kariloomade toiduks kõlbmatuks mädanemise, jahukaste, bakterite või mõne muu põhjuse tõttu. Riknenud terad on samuti isekuumenemisel või kuivatamisel liiga kõrge temperatuuri tõttu kahjustunud terad. Kuumenenud terade seemnealgme kesta värvus on hallikaspruunist mustani ja tuuma ristlõige kollakashallist pruunjasmustani.

6. Elus kahjurid on kõik laokahjurid, kes leitakse proovist.

7. Mahukaalu lubatud minimaalsest baasnäitajast väiksema näitaja puhul korrigeeritakse iga kultuuri puhul baashinda alljärgnevalt. Iga madalama kg/hl korral baasmahukaalust alandatakse hinda -1 EUR/t

Märja vilja (v.a kaer) korral arvutatakse mahukaal ümber ja võetakse aluseks kuiva vilja mahukaal.

Oder mk	Nisu mk	Rukis mk	Allahindlus EUR/t
61-61,9	71-71,9	71-71,9	-1
60-60,9	70-70,9	70-70,9	-2
59-59,9	69-69,9	69-69,9	-3
58-58,9	68-68,9	68-68,9	-4
57-57,9	67-67,9	67-67,9	-5
56-56,9	66-66,9	66-66,9	-6
55-55,9	65-65,9	65-65,9	-7

Kaer mk	Allahindlus EUR/t
49-49,9	-1
48-48,9	-2
47-47,9	-3
46-46,9	-4
45-45,9	-5
44-44,9	-6
43-43,9	-7

8. Tuulekaer on lubatud maksimaalselt kuni 250 tk/kg, Üle 250 tk/kg võetakse vili vastu kokkuleppehinnaga.

Tuulekaer tk /kg	Allahindlus EUR/t
Kuni 100tk	0
101-119	-3
120-139	-6
140-159	-9
160-179	-12
180-199	-15
200-219	-18
220-250	-23

9. Söödavili ei tohi sisaldada väliste haigustunnustega, riknenud ega mädanevaid seemneid, olla viljale mitteomase värvuse, lõhnaga ega nakatunud taimehaigustest. Vili peab olema kuivatatud, jahutatud ja vilja temperatuur peab olema alla +25°C. Normaalse vilja lõhn on ilma kopitanud, linnase, kuivatusgaaside, hallituse või muu kõrvalise lõhnata.
10. Teravilja transportimiseks kasutatud veok peab olema enne teravilja laadimist **KORRALIKULT PUHASTATUD**. Kui peale mahalaadimist selgub, et vili on saastunud eelnevalt transpordis veetud kaubaga, on Ostjal õigus söödateravilja vastuvõtmisest keelduda ja nõuda tagasi peale laadimiseks ja vastuvõtusüsteemi puhastamiseks tehtud kulutuste kompenseerimist.
11. Punktis 5 ja 8 loetletud prügilisandid kokku üle 1% arvutatakse teravilja kogusest maha ja ei kuulu tasumisele. Kõik hinnad on ilma käibemaksuta.
12. Kuivatamata vilja korral toimitakse vastavalt järgnevale:
<https://scandagra.ee/viljainfo/vastuvott/vilja-kuivatamine/>